

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Η ΠΙΛΑΤΗ

'Η πόδε τών εύν' αὐτόνω στρατεύματα διαταγή ήταν αὐστηροτάτη. Τὸ ξῆτημα δὲν ήταν μόνον ξῆτημα δημοσίας ήθηκες και τάξεως, δὲν ήταν ξῆτημα δεξιαφαλάσσεως τῆς κοινωνίας, ἀλλά και ξῆτημα προσωπικού πονθιτέρη ολόκληρη τὴ στρατιωτική άξιοτερέσσα κι' ἐκλόνιζε αὐτὴν ταῦτην τὴν υπόταστα τὸν "Ἐλληνικοῦ στρατοῦ".

Ἡ καλλιπάρειος και εντραπήρης και γεμάτης οὐσία πεπονι, Στροφοπάνιο, η πολύφερων μοναχούσσον τὸ παρέδους τὸν χωριού, Κίτουν Σπαγγυροφαμάνουν, ἀπίκηθη αὐτὸν ἐνταν μικρέμπορο τῆς Πέρα—γευναίας, τὸ Μήτρον Πουλιέμνου, ἄνδρα πολύτην «άξιος δώδεκα λεπτῶν και ἄνευ γαλονίων, ευρυμπιτεύεις».

Καὶ πότε;

Τὴ στιγμὴ ποι δὲν έπιλογίας Καραμούστος, ὡς ἐπι κεφαλῆς τὸν ἀποτάπατος πάστης «Οφιούνειας και Ἀποδιτίας, καὶ Ἐλειτσούς μέρη Λομοτούνας και Διάν Νικιτανίας, ηταν δέδαιοις πάς ήταν πειρί δική της».

Ἄτην ἀλλιαν... Τὴν ίδια νύχτα τῆς άπανωγῆς ἔδωσε στὸν επίλογο φαντεύον, στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ χωριού, για τὸν ἀπασχόκαρον νά μετέβαται δὲν τὸ μικρέμπορο νά ἀπαχθῇ, και αὐτὴν τοῦ γόρυσε τὴν... τελευτὴν... ἀλλ' αὐτὸν, ἐπειδὴ δὲν τὰ πρώτα αὐτὰ δὲν έπιλεγεις στρατός, δημιαδή τοὺς δώδεκα εὐζώνους ποι εἶχε τὸ ἀπόταστα :

«Διατάσσουν αὐθόνορει κι' ἀμιταρέπουν, όποιος τὴν ίστερον ταῦτην, ἀπόνι δηλαδή, προσαχθεῖ ίνωπιουν ίμον, κι' ίντος τοῦ γραφείουν ἥμετέρας διευθύνουν ίννοντοστή τὰς συνεπειας το τὸν ἀλανότος δικιονούνσιν οὐλαγωγεύεις Μήτουν Πουλιέμνους τ' Νικολάου, οὐτιδιανός ἀπαλλαγέντας, οὐδέποτε ίντηρετήσας στονν 'Ιλλινικοῦ στρατόν, μετὰ τῆς ἀλληλουπαχήσης σουδουθελγήτερον Σερουμπούνης Σπαγγυροφαμάνουν τὸν Χερότον.

Άλλως ίνελθήσαντας αὐτοῖς τὰ ἐκ τοῦ νόμου Ν. Φ. Ν. πιρὶ κλεψταποδόγον πηράζουντας ἄρδα 32 και 33 και τὸν ιέκ τον Νόμου Κ. Ρ. Σ. Τ. πιρὶ ἀπαγωγῆς ἀλλοτρίουν κτημάτουν, ἀρδούν 5, 10, 12.

Ταῦτα πρὸς γνῶσιν και συμμόρφωσιν :

Κάθησε, σὰν νὰ ἐπρόκειτο νὰ τὸν φωτογραφήσουν !...

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

τὸ δόποιο κούτσωνε αὐτὸν τὸ ἔνα πόδι και τὸ ἑστερέωσε και τοῦτορισε μὲ μᾶς κοινέρτα και τὸ στόλιος μὲ τριαντάφυλλα και δενδρομοιόχες, ἔκει, ἐνώπιον του, θὰ τατεινούθη και θὰ συνέρθη ἡ ἀπαστή κόρη τοῦ παρέδουν και θὰ μετανόηση και θὰ τὴν τίνηῃ ἡ συνειδήση της, γιατὶ θὰ δην ἐφαρμομαφάνως και μὲ τὰ ίδια της τὰ μάτια ποτὸν ἀντρεσ, ποτὸν λεβένη, ποτὸν βαθμούχο, παρὸ δίλγη να χάστη, προτιμήσασα ἔναν επαντελῶν, ἔναν ψηλικατζῆ, ἔναν καμαρίνανδρων, μαστὸς γραθᾶς, ἔναν εάπαλλαγεντα ...».

«Εστριψε λοιπόν και κόρδων τὸ μουστάμα του ὁ ἐπίλογος Καραμούστος, ἀπλωσε τοῦ πεσούν τον τὴ φοντόν γιρή στοὺς ὕδωρα του, πήρε στάσι μεγαλοπρεπε, ἔβαλε τὸ ἔνα πόδι ἀπάντα στὸ ἄλλο, κοινώντας τῶν ταρουσκῶν της φοντές και διάταξε τὸν ὑπόδεκατον. Μπατατούνα νά πάν νά τοῦ φέρη τὸ κλεμένο ἐφαυτὸν τὸν γόρυαν.

— Καυδονηγήσατε τους, παραθύντανα! φώναξε.

Ο ὑπόδεκατος στάθηκε σάν νὰ μὴν είχε καταλάβει καλά.

— Δεν ἀκούσεις; Νά προσαίστης, είτα, τον ἀλληλοναταχθὲν ζεύγουν, ίνωπον μοι πάδες διαδικαστάν.

Ο Καραμούστος ἔβλεπε αὐτὸν τῷρα μπροστά τον τὴ Στρομιπόνιο φρεσκο—φρεσκόν, παχυνήσαν τὸ χλωρὸ τυρι, κοκκανομάγονή και πυράνη να λικουν ἀπὸ τίνης συνειδήσεως και νά εύγαμηστη τὸ Θεό και αὐτὸν τὸν ίδιο πον τὴν ἔσωσαν αὐτὸν τὸ μικρέμπορο. Τῷρα πειρατεύετε δροσάτη και τροφαντή στις ἀγκάλες του ἀξίουν ἀντιπροσώπου του 'Ελληνικοῦ στρατοῦ.

«Εστριψε λοιπόν ξανά γεμάτος εύτυχια ὁ ἐπίλογος τὸ μουστάμα του, ἐποπετήηκε καλύτερα ἀπάντι στην καρέπα του πον τριζοβούστης αὐτὸν τὸ δάρος του, και ἔλαβε στάσι σάν νά ἐπρόκειτο νά τὸν φωτογραφήσουν. Τὴ στιγμὴ αὐτὴ μπήρε στὸ γραφείο λαχανισμένος και κίτρινος σάν τὸ φλωρι, δὲν ποτανεάς.

— Κἀντιλογία, ξανάληλονταχθήκανε!

— Τ' εἰν' μοφέ;

— Πάντα...

— Ποιός, μονρέ;

— Πάντα καὶ ἀδύμα πάντα ...

— Ποιοι, μοιρέ, και' ἐσκασα;

— Οι ἀλληλοναταχθεύτες, καὶ ίπλουχια, ξανάληλονταχθήκανε!

Ο Καραμούστος ἀνεπίδησε τρομερός και φοβερός.

— Μῆλα καλά, οὐρό Μπατατούνα, φώναξε.

— Μά το Χριστό, καὶ ίπλουχια μ' ...

— Καὶ ποῦ πάντα, οὐρέ Μπατατούνα;

— «Αφαντ! Γίναν αἴφαντ' σ' λέων, κουρνιαχτός.

— Φτον! ..., οὐρέ οὐλον τοὺν στρατὸν στὰ διττά!... Γερήγορα, είτα, οὐρέ!

— Αμέσους, καὶ ίπλουχια!

Κ' εὐθὺς μά φωνή μεγάνη θάσοβατη μέστο στὶς ίδιες νικτός τὴν ησυχία :

— Στὰ διττά, αι, αι, αι, αι, αι,

Κι' δὲν η φροντὶ τῆς Ελειτσού, δηλαδή οἱ δώδεκα εύθετον, δρέθηκαν σὲ λίγα έπαλποι στὸ μεγάλο δόρυ τοῦ χωριού. Αρχιζε πειά νέα ἐκστρατεία, νέα καταλύνση τῆς Στρομιπόνιο ωνταν στὸν πάνταργον της...

— Ολη τὴ νέα

— Κουράγιο κι τοὺς πάσαμι !...

ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΡΑΚΟΣΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

Ο ΑΓΓΙΩΡΓΗΣ ΠΟΥ... ΔΕΡΝΕΙ!!

Τὸ δικαστεροφόρο εἰκόνισμα τῆς Σκύρου. 'Ο "Αἱ Γιώργης ποὺ ἔλασκοπούσε ἐκείνους ποὺ δὲν τοῦ πήγαιναν ὅ,τι τοῦ ἔτσαν. 'Ο ρόλος τοῦ τυφλοῦ καλογέρου. Τὸ κυνηγότων... φρελεύτων τοῦ 'Αγίου. "Όπου τὴν παθίνουν κι' οἱ Τσούρκει. Ξύλο καὶ πνίζιμο. Τί γράφει ὁ καθολικὸς ιερεὺς Σωάζε. Καὶ τι ἀνεκάλυψε ὁ Τουρνεφόρ. 'Η ἐπιχειρησίς τῶν καλεγήρων, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ο φημασμένο για τὴ λαϊκὴ τέχνη του νησί, η ποιητική Σκύρου, πρό τοιν αλώνων ήταν περιφέρεια μη για μια θαυματουργή εἰλανα, τοῦ 'Αγίου Γεωργίου, τοῦ ὄντος ή φήμη τῆς παντοδυναμίας ήταν μεγάλη. 'Απὸ τὸ μαραύνω μέρη τῆς 'Ελλάδος σημάνθησαν στὸ άπαντεντοῦ αὐτὸν την για τὸ πορφερόν τον τὰ μιματά τα απὸ τὸν "Άγιο του, ποὺ εισάκουει για τὶς παραλίησεις τῶν πιστῶν καὶ τοὺς ἔχειν ποὺ τοὺς έπιπονάν.

κενού ποὺ τους ξηρώνει.
Αλλά δόσα καλούς ήταν ό "Αι Γωρήγρης κ' δόσο
πρόδημον γ' άξονι της παρασκευής των χριστια-
νών, ἄλλο τόσο ἀγέλες και γνώτας κακός, δια-
κανεῖς ἀπὸ Ελείνους που ειδεγενθήκησαν ἀπὸ τὰ θυματή-
τον δὲν κραπούτες τὸ λόγον και δὲν τὸ έδνει έκεινο
που του είλε τάξει. Γιατὶ μ' οἱ δημοι θυμώνων, κ' ή
παρούμανε λεβεντές δὲν τρέπεται να τάξη κανεὶς κεριάνιον
και μικρού παδιού κουλούνται.

Νά λοιπὸν τὶ διηγεῖται σχετικῶς μὲ τὸ θυμὸν τοῦ παράξενου αὐτοῦ ἀγίου τῆς Σωτῆρος, ὁ καθηλώκος πατᾶς Σωτῆρος, ποὺ ζεῖσθαι στὴ Νάξο στὰ μέσα τοῦ δεκάποτον ἑβδόμου αἰώνα κα' εἰλεῖ ἐπιστρέψθει τῇ Σανδῷ.

Στὸ μοναστήριο τοῦ "Αἴ Γιωργιού, ποὺ ἦταν παφάρητημα τῆς Μεγάλης Λαύρας τοῦ 'Αγ. Όρους, βρισκόταν ἀπὸ τὴν πλαγὴν κρόνια μᾶλα Βιζυαντινῆ εἰλίναια τοῦ ἄγ. Πέτρου, τῆς ὅποιας μόνον τὸ κεφάλι φαίνονται ζωγραφισμένο. "Οὐοὶ τὸ ἄλλο εἰλίναια μάλα ηταν ἀσημένιο. Γίνεται ἡ ἄλλη ηταν φροτωμένη ἀπὸ τάματα ἀσημένια καὶ χρυσοῦ. "Οὐοὶ ἐλέτρευναν καὶ φοβόντουσαν τὸ Σκυριανὸν "Αἴ Γιώργιον, γιατὶ ἔκεινος ποὺ δὲν κρατοῦσε τὴν ὑπόσχεσι του—ἄλλοι μονό του!—ἀν τολμῶσε νὰ ἵστανται στὴν ἐκκλησία του. Τὸν μιαροστό φοβερό. "Ἐφεγε δηλαδὴ ἀπὸ τὴν θέση τοῦ εἰλίναια, ἀνέβαινε στὸν σῶμα τοῦ, ἀπλωνει τὰ χέρια που καὶ τὸν σάτιτε στὸ ξύλο!... Κι ἀν τολμῶσε σ δικασθει τὸν κριτιστανὸν νὰ φύγη ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, τὸν κυνηγήσοδες ὃντος μ' ἀν τογιανε καὶ τὸν ἔδειγεν ἀληντά.

Κι' ἀν ἀκόμα κριθόταν δ... δφειλέτης του, ὁ "Αἰ Γιώργης τὸν ἀναστάτωτε μὲ τὸν ἔξαρτον τούτον".

Έξις έπινταντο τρόπο :
"Ένας τυφλός καιλύθερος του μοναστηριού έταψε στην άγκυλά του τὸ εἰκόνισμα τοῦ πλοιοῦ... τὸν οδηγούνσα τὸ πέρων δύο βουσόταν περιμένοντας έπεινος ποὺ κωστούσε τὸ τάμπα. Εξεὶ δὲ Ἀτὶ Γιώργης τὸ ξύλοκοπούνε... καὶ εἰσέπαστο τὸ κοχός !..."

και τόσο πού δτ̄ τή
πατέος Σωκρέτην ενα πάτειο γεγονός, πόλιος διηγείται στὸ σπουδώτατο θεῖον του «Ιστορία τῶν Δουκῶν τοῦ Ἀρχιτελάγονος».

Λοιπὸν κατὰ τὸ 1685, ἔνας γησιώτης «εὗχε τάξειν» στὸν δέγω καὶ δὲν ἔδινε τὸ τάμπα του. 'Ο τυφλὸς καλόγερος φωτιώθηκε τότε τὸν "Αἴ Γιώργη καὶ βήγκε τὸ μῆνιζητον του. Τὸν δούρες σ' ἔνα δόμῳ τοι πησοῦν ων' δ' "Αγίας τὸν σταύρον στὸ ξύλο. Δὲν σταμάτησε παρὰ δταν ὁ γησιώτης πλήρωσε δ, α κρωτασθεὶς στὴν πλάτην.

“Ἐνας Τούρκος, φίλος τοῦ διαιρέμενου νησιώτη, τὸ ἔμαθε αὐτὸ καὶ τὸν περίπτωτον γιγά τὸ ρεῖγελεμά του. Τότε ὁ “Αἴ Γιώργης, ἦ μᾶλλον

οι καλλγέροι τοῦ μοναστηρίου, φόρτωσαν στὸν στραβό καλύγερο τὸν
χιτα καὶ ὑπὲ τὴν ἡμέρα οἱ εἰδῶντες πηδοῦσαν καὶ ἔτρεχαν σὺν ἀγρυπ-
νοῖσιν, νηστοῖσιν καὶ μηδαμοῖσιν. Ἀνάστας ὁ ἐπιλογίας δὲν τοὺς ἀ-
φίνει καὶ οἱ διντυγασμένοι ἐτρέμαζαν ἐδῶ καὶ ἔκει, έτουμοι νέα
σοιν. Μᾶ δὲ λογίας τοῦς ἐφάνησε καὶ τοὺς ἔπειρον, δὲν τοὺς ἄ-
φενε οὔτε νά σταθοῦν, ὅπερε νά Ἑανακοίνων.

— Κοραγάνου, Μπακατσούλα, κι τοὺς πάσασι !
— Ἀίντε, οὐδέ, παλι πρωψιφύμα, ἀνίσσανα γὰς νὰ ἐξυπηρηθῆσιτε

— Ποῦ νὰ τοσ' πάσσουν, κύριε Ιταλογιά, ποὺ οφέτη μακούδια δένε τα'

— Ήρθε να το μιωσημι, χωρ επωνυχια, που θυτη μηδονοια δεν το πήραιμ αύρια;...
— Και τρέχανε, διλο τρέχανε μέσα στις κακοτοπιες των γύρω βου-

(T) = $\{t_1, t_2, \dots, t_n\}$

ΣΤΑΜ ΣΤΑΜ

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

Γυνὸς ποὺ δὲν ἔρει μὰ τέχνη γὰ νὰ συντηρήσῃ τοὺς γονεῖς του
μοιάζει μὲ ξερό δέντρο. (Μ ἐ ν α ν δ ο ο σ)

— 'Ο νόμος, δταν τὸν λογαριάζεις, εἰνε ἀπλῶς νόμος. 'Ο νόμος, ταν δὲν τὸν λογαριάζεις, εἰνε τιμωρός. ('Ε π ἡ ι τ η τ ο σ)

— Βγάλε απ' την ψυχή σου τα πάθη και τοὺς φόβους σου καὶ ἔτσι δὲν θάκης κανέναν τύραννο ἀποτάνω σου. (Σ ὁ λων)